

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat ali dvakrat na teden.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Velika Čolnarska ulica št. 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.

Čekovni račun št. 14.398, (KDZ)

NAPREJ

Glasiło Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik IX., št. 8.

Četrtna »Naprejeva« št. 111111
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasiło Kmetko-delavske zveze
Stane letno 72 Din
mesečno 6 Din

Objava.

Deželno kot tiskovno sodišče v Ljubljani je dne 14. junija 1927 razsodilo tako:

Obtoženka Iza Prijatelj, urednica »Napreje«, je kriva

da je v tedniku »Naprej« pod svojo odgovornostjo objavila v št. 52, leto X. dne 24. 12. 1926 v rubriki »Razno« na strani 3 v prvi koloni članek »To in ono«, v katerem piše tudi o Slavenski banki, in v katerem se nahaja stavek: Govori se, da je ljubljanski OUZD vložil pri Slavenski banki v zadnjem hipu nad 1 milijon Din vkljub temu, da je bil pravočasno opozorjen na pretečo nevarnost. Krivci bodo pač morali biti poklicani na odgovornost! S tem pa o Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev na način, označen v čl. 1 zakona o tisku, nekaj neresničnega priobčilo, kar utegne škodovati časti zasebnega obtožitelja in njega dobremu imenu, in zakrivila pregrešek sramotenja po čl. 52 zakona o tisku in se obsodi

po čl. 52 zakona o tisku na 1 teden zapor in na Din 500 denarne kazni, po čl. 62 zakona o tisku na plačilo materialne odškodnine zas. obtožitelju v znesku Din 500, po § 389 kpr. v plačilo stroškov kazenskega postopanja in izvršitve kazni, ter po tar. post. 193 taks. zakona v plačilo takse Din 50 ter po čl. 63 zakona o tisku na objavo tenorja sodbe na čelu lista »Naprej« in sicer v prvi številki, ki izide po pravomočnosti te sodbe.

★

Ničnostno pritožbo obtoženke je Stol sedmorice v Zagrebu dne 9. novembra 1927 zavrnil. Zavrnili so tudi vzklic zasebnega obtožitelja, ki je zahteval hujšo kazn. (To zavrnitev utemeljuje Stol sedmorice zlasti s tem, ker je bilo dokazano, da je ostala naložena v Slavenski banki nadmilijonska vsota ne sicer na račun Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, pač pa na škodo Središnjega urada za zavarovanje delavcev.)

Pač pa je ugodil vzklicu obtoženke glede custodia honesta (častni zapor) in ji priznal olajšave po § 92 zakona o tisku.

Ker se obtoženka iz zdravstvenih ozirov ni mogla udeležiti razprave v Zagrebu, advokata pa tam tudi ni imela zaradi pomanjkanja sredstev, zato nam ni znano, kakšno stališče je Stol sedmorice zavzel napram dejstvu, da inkriminirani članek ni kratkoma trdil, da je tako, ampak le: »Govori se, da je«, ter da so bile te govorice tudi dokazane in sicer po merodajnih osebah. Celo člani nadzorstva Središnjega urada niso vedeli, da ima ta zagrebški urad naložen denar v ljubljanski podružnici tiste banke, ki ima svojo centralo v istem Zagrebu. Zraven je pa še tudi dokazano, da je ta Središnji urad sam opozoril ljubljanski OUZD, da denar v Slavenski ni varen. Torej so bile govorice, da je to denar OUZD, utemeljene, čeprav se je zaradi pomanjkanja javne kontrole šele pred sodiščem izkazalo, da ne odgovarja dejanskemu stanju, ampak da se tičejo tistega Središnjega urada, ki je podrejeni Okrožni urad svaril, samega sebe pa ni znal posvariti.

Če bomo o tem mogli kaj zvedeti, bomo čitateljem še sporočili. Upamo, da se je Stol sedmorice pri tem držal samo ugotovitve, da je OUZD pač razžaljen, da pa ni hotel obsoditi vsakega, kdor bi poročal o resničnih govoricah, ne da bi garantiral tudi za vsebinsko govorico. Kajti v tem slučaju bi bila poročevalska služba sploh nemogoča.

Skupščina DZ 12. II. 1928.

(II. DEL URATNIKOVEGA POROČILA.)

V dobi od zadnje plenarne skupščine je prišlo v veljavo več važnih pravilnikov. K vsem tem pravilnikom bi pojasnil eno: Vsi ti pravilniki niso taki, kakor je to DZ predlagala, pa tudi morda ne taki, kakor bi si jih minister za socialno politiko sam želel. Pri vsaki stvari je treba računati z idealom in pa s tem, kar se v danih razmerah da napraviti. Na žalost je mnogo tega, kar smo opravičeno pričakovali, iz pravilnikov, ki so bili zadnje mesece izdani, izostalo. Vendar je treba poudariti, da leži glavna krivda za to v tem, da vlada v sedanjem parlamentu delavstvu absolutno sovražno razpoloženje.

Glede Pravilnika za podpiranje brezposelnih omenjam posebej: Sredstva, ki se zbirajo v ta fond, so nezadostna. Posredovalnice dela v Ljubljani, Mariboru in Celju so vpisale to zimo veliko število sezonskih delavcev, zidarjev, stavbinških tesarjev, mizarjev. Te stroke so vsako zimo najmanj tri mesece brez posla. Pred vojno je bilo to vprašanje zanje vsaj do neke mere urejeno. Ti delavci so bili v poletnih mesecih bolj plačani nego drugi, tako da so si lahko prihranili nekaj za zimske mesece. Danes pa se opaža, da izpodriva kvalifi-

ciranega zidarja navaden težak, ki se pa ne plačuje tako, kakor bi odgovarjalo predvojni plači zidarja, ampak s 30, 40 dinarji na dan. Pride zima in 3000 do 4000 sezonskih delavcev bi imelo polno pravico iskati pri posredovalnicah za delo podporo. Izboljšanje mezd sezonskih delavcev je posvetiti iz tega razloga največjo pažnjo. Ker upravni odbor posredovalnic še ni pričel poslovati, se tudi večji ukrepi niso mogli storiti. Tako so se denarni krediti dosedaj enakomerno delili na posamezne mesece, kar je napačno, ker je brezposelnost pozimi večja in ker skrbe v poletnih mesecih posredovalnice za zmanjšanje brezposelnosti tudi s produktivnimi krediti. V pravilniku za brezposelne podpore je določeno, da se izplačuje v gotovini le en del zbranih sredstev, en del pa ostane rezerviran za zidanje. Zato je v tem, da se izplačuje oni del podpor, ki se izplačuje v denarju v enakih obrokih v poletnih kakor v zimskih mesecih, velika napaka. Na ta način dobivajo delavci ravno zimske mesece mnogo manj, kakor pa poletne. Če se bo v bodoče to upoštevalo, homo naval brezposelnosti lažje obvladali, kakor letošnjo zimo.

Ponovno pa je treba poudariti, da so sredstva, ki so na razpolago, nezadostna. Sezonski delavci bodo morali misliti tudi na samopomoč. Stavbinski delavci nimajo v Sloveniji nobene prave strokovne organizacije. Treba bi bilo, da se organizirajo v solidno strokovno organizacijo, ki bi zbirala poleti prihranke za zimske mesece.

Glede pravilnika o obratnih zaupnikih je treba poudariti: Glavno, kar manjka tu, je nezadostna zaščita delavskih zaupnikov. Tu je nezadosten že zakon. DZ je storila vse, da se popravi ta hiba. Stavila je tozadevne predloge, a pri tem pri končni redakciji ni uspela. Osnutek pravilnika, ki je bil predložen na enketi v Belgradu — zadnji, ki je bil naš zbornici predložen — je bil zadovoljiv in mnogo boljši od tega, ki je bil končno izdan. Toda na enketi v Belgradu delodajalci sploh niso hoteli razpravljati o pravilniku in so demonstrativno zapustili dvorano. Ta odpor se je naknadno očitno krepko uveljavil in tako je prišlo do tega, da je ministrstvo pravilnik poslabšalo. Mi nismo dali na to nikdar pristanka, povedali pa smo o priliki zadnje intervencije, da smatramo, da je tudi pravilnik, ki predstavlja le 10 km mnogo daljše poti, boljši, kakor pa da bi se z mesta sploh ne ganili. Če se piše pri takem položaju, da je izdani pravilnik pravilnik DZ, je to nesmiselna demagogija. DZ ni državna zakonodajna ali izvršilna oblast. Tega ne poudarjam, da bi metal krivdo na kako drugo instanco. Prepričan sem celo o osebnih dobri volji ministra za socialno politiko. Toda v politiki se računa z danimi silami, ne z dobro voljo. Nauk iz tega je ta, da niti minister ne more delavstvu prinesiti tega, kar moči delavstva ne odgovarja, in da je treba večati predvsem dejansko moč delavstva.

Vprašanje, ali naj volijo rudarji zaupnike po tem novem pravilniku, ali pa po pravilniku, ki je zanje veljal doslej, morajo proučiti in rešiti kompetentni interesi sami. Dne 17. t. m. se bo vršila o tem enketi, katere se udeleži tudi DZ.

DZ je dobila od velikega župana poziv, da se izjavi, kakšno stališče bi zavzela proti vlogi gremija trgovcev, da se v novi rudarski zakon ne vnese določba, da se plača rudarja ne sme rubiti. Zbornica se je izjavila proti temu. Zakaj v tem slučaju bi se nujne bodoče potrebe zastopavljale za manj nujnimi trenutnimi potrebami. Mislim, da je tudi to stališče pravilno in ga bo rudarsko delavstvo gotovo odobrilo.

Stanovanjski zakon je odpravljen. To mora imeti za posledico, da bodo v času, ko primanjkuje stanovanj, cene stanovanj pesorazmerno poskočile. Brez strehe bodo ostali predvsem oni, ki tako visokih stanarin ne bodo mogli plačevati. Dosedaj je v Ljubljani 1200 stanovanjskih odpovedi. To grozi postati za Ljubljano prava katastrofa, kakor je bila svojčas potresna katastrofa. Naloga zbornice je, da stori vse, kar je še ob dvanajsti uri mogoče.

Končno naj še enkrat poudarim, kakšna je funkcija DZ napram oblastvom in podjetjem. DZ ne izdaja zakonov in ne more ukazovati podjetjem. To naj se pri kritiki njenega dela vedno upošteva. Napram oblastvom more zbornica vršiti to, da zbira statistične in druge podatke in izdaja mnenja ter prihaja z njimi pred tiste, ki odločujejo. Vendar odločevati o tem, kaj bodo ti organi storili, zbornica ne more. Ona ni javna oblast. Zato so merodajni za oceno njenega dela njeni predlogi, nikdar ukrepi oblastev. Napram podjetjem se mora omejevali DZ na to, da posreduje za delavce pri podjetjih. Tudi tu je odločitev pri sedanjem sistemu gospodarstva skoro izključno v rokah podjetij. Delavci se na zbornico za intervencijo radi obračajo, ker marsikdo ne more ali ne zna svojih interesov pred podjetnikom zagovarjati. Tu je naloga DZ in obratnih zaupnikov, da nudijo posameznemu delavcu pomoč. A tudi tukaj ima odločitev koncem koncev v rokah podjetnik. Zato naj se meče krivda za neuspele intervencije vedno nanj, na zbornico pa le v toliko, v kolikor bi bilo njeno posredovanje slabo.

Prisiliti more podjetnika, da vpoštevata delavske težnje, le v strokovnih organizacijah organizirana moč delavstva.

Prisiliti bi ga mogla k temu tudi politična moč države, a le take države, ki bi smatrala, da je upravičena in poklicana regulirati tudi najvažnejše, to je zaposlitve in odpust ter višino

mezd. Je čudno, da tega danes ni. Če kdo koga razžali, je kaznovan. Toda če odpusti podjetnik delavca neupravičeno in uniči s tem njegovo eksistenco, ni oblasti, na katero naj bi se mogel delavec pritožiti. Če jemlje podjetnik brez potrebe delavcu velik del njegovega zaslužka, — je ni instance, na katero bi se mogel pritožiti.

Te pravice pri današnjih zakonih nima ne državna oblast, še manj pa DZ. Ni prav, da je nima — a tako je in to je treba z vso odkritostjo povedati.

Kdor bi hotel delavstvo zavajati in mu praviti, da je drugače, ali pa da se more to spremeniti brez velikih naporov z njegove strani, bi ga zavajal in mu zelo škodoval.

Delavska zbornica se je tega vedno zavedala.

Vedno je radi tega po možnosti podpirala strokovne organizacije, ki lahko predstavljajo dejansko moč delavstva, četudi majhno, in vsa stremjenja, ki gredo za tem, da se omeji gospodstvo podjetnika nad delavci in nameščenci, kar bi položaj delavstva v družbi šele s temelja spremenilo.

Volilni red za člane Delavske zbornice v Ljubljani.

Na pismeno zahtevo občinskega urada, kjer je volišče, a ne urad za zavarovanje, se morajo izročiti imeniki za to volišče občinskemu uradu za vso reklamacijsko dobo, ako se urad zaveže, da bodo imeniki v določenih urah pod kontrolo občinskega uradnika volilcem brezplačno na vpogled.

Po preteku reklamacijske dobe mora občinski urad imenik ekspozituri vrniti.

Čl. 13.

Popravek se mora zahtevati pismeno pri Glavnem volilnem odboru. Preda se zahteva po popravku ali po pošti, ali pa po uradu, kjer so volilni imeniki razpoloženi. Ko se zahteva popravek, se mora predložiti dokaz, da ima dotična oseba volilno pravico v smislu tega volilnega reda, odnosno da je nima.

Ta dokaz se doprinese:

a) s potrdilom delodajalčevim o zaposlitvi, odnosno nezaposlitvi;

b) z izjavo predstojnika ekspoziture zavarovanja (Bratovske skladnice), odnosno občinskega urada o zaposlitvi, odnosno nezaposlitvi. Občinski urad izda ta potrdila na podlagi vpogleda v delavsko knjižico, ki se reklamantu takoj vrne. Za slučaj, da se delodajalec brani izdati potrdilo navedeno pod a), se priloži le izjava pod b), za izjavo pod a) pa se pripomni, da se jo delodajalec brani izdati. Isto velja, ako se delodajalec brani izročiti delavcu delavsko legitimacijo.

V reklamaciji je navesti: Ime in priimek osebe, ki naj se v volilni imenik vpiše, njen poklic, firmo zaposlitve, občino in pošto obrata, bivališče in točen naslov osebe, ki zahteva popravek. Pri zahtevi za izbris je navesti poleg tega tekočo številko bloka, na kateri je vpisan volilec, ki naj se izbriše.

Glavni volilni odbor vpisuje vse došle reklamacije v poseben delovoden zapisnik, v katerem se zabeleži v posebni rubriki rešitev reklamacije in datum seje, ko se je o reklamaciji razpravljalo.

Glavni volilni odbor mora rešiti vse reklamacije najkasneje ob poteku reklamacijskega roka in obvestiti 48 ur po preteku tega roka pismeno osebe, ki so zahtevale popravek o izvršenih vpisih, odnosno izbrisih.

V svrhu olajšanja reklamacijskega postopka se morajo izdati posebne reklamacijske tiskovine, ki bodo na razpolago na vseh reklamacijskih mestih. Vendar pa so veljavne tudi reklamacije, ki niso pisane na teh tiskovinah.

Čl. 14.

Ko poteče rok za popravko volilnih imenikov, vrnejo vsa reklamacijska mesta njim poslana izvoda volilnega imenika glavnemu volilnemu odboru.

Glavni volilni odbor vnese v original in kartotečne sezname volilnega imenika popravke.

Čl. 15.

Volilcem, ki imajo voliti na krajevnih voliščih, se ne dostavljajo nikaka posebna obvestila.

Vsakemu volilcu, ki voli pismeno pri osrednjem volišču, se pošlje najpozneje mesec dni pred volitvami na obrat, kjer je zaposlen, obvestilo o volilni pravici in načinu volitve s pozivom, naj sporoči glavnemu volilnemu odboru z dopisnico vsaj 15 dni pred volitvami naslov na svoje stanovanje, nakar se mu dološlje glasovnica na stanovanje.

Volilci, ki bi ne sporočili pravočasno svojega naslova na stanovanje, se ne morejo udeležiti volitev.

Ta obvestila se morajo začeti razpošiljati že pred zaključkom reklamacijskega roka. Eventualne spremembe pa se sporoče volilcem ob priliki reklamacij.

Čl. 16.

Po preteku reklamacijskega roka so volilni imeniki v pisarni Glavnega volilnega odbora še pet dni razpoloženi, da jih med uradnimi urami vsako lahko pregleda in prepiše. Glavni volilni odbor mora v času od začetka reklamacijskega roka pa do poteka tu navedenega roka vsem strokovnim organizacijam, ki so registrirane pri Delavski zbornici, na njihovo zahtevo omogočiti prepis celotnega ali dela volilnega imenika. Če so stranke sporazumne s tem, jim lahko izdela proti določeni v naprej plačani odškodnini volilne imenike ali njih dele tudi s svojim uradništvom.

Čl. 17.

Od 30 do 14 dni pred dnevom glasovanja se morajo glavnemu volilnemu odboru predložiti kandidatne liste v potrditev. Kandidatne liste postavljajo le strokovne organizacije, ki so registrirane pri Delavski zbornici, najmanj 6 mesecev pred razpisom volitev.

Kot strokovne organizacije se smatrajo pokrajinske strokovne centrale in pokrajinska predstavništva centraliziranih zvez, katerih centrala je izven teritorija zbornice.

Vsako kandidatno listo mora predlagati najmanj 100 volilcev, ki se kot predlagatelji lastnoročno podpisujejo z navedbo številke, bloka in strani volilnega imenika. Tako podpisano kandidatno listo vložijo 3 volilci izmed sopolisancev osebno pri glavnem volilnem odboru. O spremembi kandidatne liste izda Glavni volilni odbor prinosilec potrdilo.

Čl. 18.

Na čelu vsake kandidatne liste se napiše njen naslov. Na kandidadni listi se lahko predlaga tudi poseben znak za glasovnico, v katerem slučaju se ima predložiti slika tega znaka.

Na splošnih kandidatih listah mora biti po 50 kandidatov za člane zbornice in 50 namestnikov z označbo poklica, stanovanja in tekoče številke volilnega imenika.

Na kandidatih listah, ki jih predlože organizacije zasebnih nameščenec, mora biti navedenih na enak način 10 kandidatov in 10 namestnikov.

Kandidatni listi se mora priložiti lastnoročno podpisana izjava vsakega kandidata in namestnika, da kandidaturu sprejme.

Kandidatje ne morejo podpisati liste tudi kot predlagatelji.

Najpozneje pet dni potem, ko je bila lista potrjena, morajo predložiti predlagatelji toliko izvodov tiskane kandidatne liste, kolikor je volišč ter za Glavni volilni odbor 50 izvodov. Ako jih ne predlože, se smatra, da je lista umaknjena.

Čl. 19.

Glavni volilni odbor se mora prepričati, ali je sestavljena kandidatna lista tako, kakor zahteva volilni red in mora opozoriti vlagatelje na nedostatke, če treba tudi ponovno ter določiti rok treh dni za izpopolnitev, ki pa ne sme trajati preko dneva, ko se ima vlaganje list končati.

Ako kandidira kdo na več listah, se smatra, da kandidira samo na listi, ki je bila najprej vložena.

Kandidatne liste dobe številni red po vrsti kakor so bile pravilno vložene.

Čl. 20.

Glavni volilni odbor mora pravilno vloženo listo tekom 48 ur potrditi, določiti ji številko, obliko glasovnice, ki morajo biti tiskane na belem papirju, odobriti posebno označbo glasovnice in takoj razposlati tiskane izdave vsem volilnim poverjenikom, da jih nabijejo na dan volitev pred volilnim lokalom.

Za slučaj, da Glavni volilni odbor potrditev liste odkloni, mora dati v roku 48 ur predlagateljem tozadeven pismen odlok, proti kateremu se morejo pritožiti tekom 8 dni pri ministrstvu za socialno politiko, čegar odločba je izvršna. Ako ministrstvo do dne, ko se vrše volitve, ne izda nikakega odloka, se smatra, da je pritožba odbila.

Čl. 21.

Glasovanje se vrši na v čl. 2 navedenih krajevnih voliščih osebno, na osrednjem volišču pa pismeno.

Čl. 22.

Glasovanja pri krajevnih voliščih se vrše na celotnem ozemlju zbornice na isti dan, ki pa mora biti nedelja.

Glasovanja na obratnih voliščih v smislu čl. 2 se vrše na voliščih na isti dan, ki mora biti sobota pred volilnim dnevom.

Čl. 23.

Glasovanje pri osrednjem volišču se vrši pismeno od ponedeljka do vključno nedelje, ko je volilni dan na splošnih krajevnih voliščih.

Čl. 24.

Glasovanje na obratnih in krajevnih voliščih se vrši pod nadzorstvom volilnega poverjenika, ki vodi volitve. Zastopniki kandidatih list za vsako volišče se morejo priložiti ob priložnosti predaje kandidatne liste. Vsi ti morejo zahtevati, da se vnesejo njih pripombe v zapisnik in podpišejo zapisnik v volilnem postopku.

Ako bi se kak predstavnik liste branil podpisati zapisnik, ga podpiše volilni poverjenik sam in navede razloge, zakaj člani ali kak član pridelnega odbora zapisnika ni podpisal.

Čl. 25.

Na dan volitev prinese krajevni volilni poverjenik s seboj v zapečatenem zavoju kartotečni alfabetično urejen volilni imenik in toliko glasovnic za vsako listo, kolikor je volilcev, ki volijo na tem volišču in isto število glasovalnih kuvert, ki jih dobi od Glavnega volilnega odbora.

Glasovnice in kartoteka volilcev in glasovalne kuverte se odpro v navzočnosti volilnega odbora in na zahtevo preštejejo. Razen tega dostavi Glavni volilni odbor za volišče vrečo za zbiranje glasovnic.

V volilnem prostoru se pripravi primerno število oddeljenih prostorov, v katerih da vsak volilec glasovnice v kuverto.

Čl. 26.

V volilni prostor prihajajo volilci po vrsti, v skupinah največ po 5 (pet) volilcev.

Vsak volilec pove svoje ime in ime firme pri kateri dela. Volilni poverjenik lahko zahteva v sumljivih slučajih, da se volilec legitimira. Kot legitimacija lahko služi vsako izkazilo o istovetnosti, izstavljeno na ime volilca.

En član volilnega odbora vzame iz kartoteke volilcev listič z imenom volilca, prečrta to ime in položi listič na stran.

Krajevni volilni poverjenik da vsakemu volilcu kuverto in po eno glasovnico za vsako listo in ga poduči, da mora pretrgati v oddvojenem prostoru vse glasovnice razen tiste, za katero glasuje, zalepiti pretrgano in celo glasovnico v kuverto in vreči kuverto pred volilno komisijo v določeno vrečo. (Konec prih.)

Ponovna konferenca II. skupine Rudarske zadruge, ki se je vršila na željo tajnika ZRJ Jurija Arha in ob navzočnosti tajnika DZ Fil. Uratnika, je vključil intrigam potrdila sklep zadnje konference. Tudi dekalisti so se toplo zavzeli za rudarsko posredovalnico dela.

Se o pravdi Milana Detela. Kakor smo poročali na kratko že v »Napreju« 4. februarja, je sodnik Detelovo tožbo proti državi za odškodnino radi krivične upokojitve zavrnil. Iz sedaj izdane pismene sodbe je še bolj razločno videti, na kaj se opira. »Dr. Mayer pravi, da ni oddal nikdar in tudi ne v zdravniškem spričevalu z dne 16. 5. 1923 mnenja, da tožnik ni sposoben za službo. Ne da se izključiti možnost, da so upravna oblastva nejasni dostavek v zdravniškem spričevalu dr. Mayerja napačno tolmačila, namreč v tem smislu, da se dr. Mayer pridružuje mnenju dr. Šerka... S pritožbo na Državni svet se mora rešiti, ali je uradno zdravniško spričevalo z 16. 5. 1923, katero se ne izreka določno, ali je tožnik za službo sposoben ali ne, bilo zadostno podlaga za tožnikovo upokojitev. Če bi bili tudi upravni organi zadnji odstavek zdravniškega spričevala drugače tolmačili, kakor ga je dr. Mayer zamislil, še v tem ni videti nepravilnega izvrševanja službe, ki bi dalo povod za tožbo na odškodnino v smislu člena 18 ustave.« Torej zmeta. Detela pa trdi, da to ni bila zmeta in ima za to svojo trditev dokaze. Predvsem odlok poštne direkcije št. 16898-I z dne 6. junija 1923: »Da naj nastopi službo po končanem bolniškem dopustu,« dalje dejstvo, da je vključil boleznijo opravljal odgovorno službo že 5 mesecev potem, ko je bil »spoznan« za psihopata (norca); če bi uradni zdravnik to Šerkovo mnenje potrdil in če bi poštna direkcija to res tako razumela, bi ga morala po pragmatiki takoj na uro poslati na trajen dopust do dneva, ko bi prišel od ministrstva odlok o njegovi upokojitvi. Razen tega je Detela v številnih vlogah omenjal, da ga dr. Mayer ni spoznal za nesposobnega in bi morala poština direkcija vsaj na take vloge kontrolirati svojo »zmoto«, ne pa preganjati Detelo po § 104 s. k. z., ali pa bi morala opaziti svojo »zmoto« vsaj takrat, ko je državno pravdnštvo po pregledu spisov zdravstvenega odseka to kazensko zasledovanje ustavilo. Zmeta je pri takem položaju nemogoča, vsak uradnik bi na tak očitek šel uradno zdravniško spričevalo bolj natanko pregledat in v slučaju dvoma bi prosil zdravnika za bolj jasno in bolj določno spričevalo, ne pa da iz tega spričevala vzame tisto vsebino, ki je njemu ljuba. K pravilnemu izvrševanju službe spada vsekakor tudi vestnost!

Kraljevski zgled. Listi poročajo o resnično revolucionarnem činu afganistanskega kralja, ki bo morebiti imel na nevedne mase pijancev večji vpliv nego znanstveni dokazi učenjakov in prozaična vzdržnost nekronanih (republikanskih) vladarjev. Ker poročevalca na belgijski dvor nismo poslali, sporočamo čitateljem, kaj piše o tem »Slovenec«: *Napitnica s čisto vodo. Afganistanski kralj je na svojem evropskem potovanju te dni došel v Belgijo, kjer so ga sprejeli enako ljubezljivo kakor v Italiji in Franciji. Na obedu, ki ga je njemu na čast priredil belgijski kralj, je afganistanski kralj napil sledeče: »Dvigam čašo, polno čiste vode, in pijem na zdravje Vašega Veličanstva!« — S tem je pač ted prebit in poslej bodo smeli tudi navadni zemljani na-*

„FLORIAN“
je najboljšo naravno zdravilo
za vse notranje bolezni.
„FLORIAN“ poživljuje telo in mu
daje trajno moč.
Pravi „FLORIAN“
izdeluje samo trdka
E. JERAS & DRUG,
tvornica „FLORIANA“, ruma, likerja in veležganjarna.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 33.

Tvornica dežnikov in solničnikov
L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli
velikosti po najnižji ceni.
Ustanovljeno leta 1839.

pijati ob čisti vodi. Napitnic bo pri tem najbrže manj, bodo pa zato pametnejše. — Zelo smo zadovoljni s »Slovenčev« sodbjo o tej stvari. Iz srca želimo, da bi bili zadovoljni tudi »Slovenčevi« čitatelji, zlasti duhovniki. Saj najbrž bodo, kajti »Slovenec« je škofovo glasilo. Potem pa naj gredo še korak dalje: če je pri kronanih glavah ugotovljeno, da jim daje čista voda pametnejše misli nego alkohol, bo veljalo to tudi za maziljene glave duhovnikov. Morebiti se bo tudi med njimi našel kak revolucionar, ki se bo tudi pri najslavnejših in najformalnejših prilikah odrekal alkoholovega strupa. Kajti samo konservativnost je kriva, če se še tudi v moderni dobi posvečuje strup.

Dr. Korošec je postal v novi vladi minister za notranje zadeve. Prvič v SHS imamo Slovenca na tem važnem mestu. Prav je tudi, da SLS ni poslala v ministrstvo drugega, ki bi se lahko skrival za močnejše vplive v stranki in s tem opravičeval, da ne more vsega storiti tako kakor bi rad. Videli bomo torej, kako bo SLS po svojem voditelju upravljala policijsko ministrstvo. Ne vdamo se nobenim nadam, zavedamo se, da je vladar kapital, vendar pa je treba počakati na dejanja in šele potem soditi. Tako n. pr. bo propagator avtonomije najbrž takoj odredil, da se odpravi absolutizem v Mežici in uvede zopet zakonita občinska avtonomija, ki jo je balkanski minister že leta 1926 protizakonito odpravil. Ni dokazov, da bi tudi on podlegel angleškemu zahtevam, tudi nimamo dokazov za trditev, da se bo odrezal tako, kakor neki zaupnik SLS, ki je na tožadveno interpelacijo rekel: »Mi se borimo, da bo imela avtonomija naša stranka, ne pa vaša!« Ker ni dokazov, je treba nanje počakati.

Hrastnik. Hrastničani so iznajdljivi, kar na enkrat so si mislili, da zadržne shode bi priredili in zadržništvo povzdignili. Pridigarja naročili, Toneta iz Ljubljane so dobili. — Dva shoda na en dan, to mora iti; v »Stanu« mora konferenca že ob desetih biti, ko urca ona bo, pa hitro v dolin'co pojdemo, da tamkaj prvi shod otvorimo. — Tačas se bodo tam zadržniki že zbrali, ki bodo pridigarja vestno poslušali. A smola bila je taka — presnet — da zadržnikov se je zbralo samo pet! — Za te se pa res ne spleča, da se komu jeziko obrača. Zato pa hajd v gostilnico, za pogrnjeno mizico. Pri literčku se da tudi marsikaj govoriti, vse to pa pride tudi zadržnikom v prid. — Tako lepo zdaj čas mineva in urca slovesa prihiteva. Sedaj nazaj v »Stan« gredo, da tam vsaj nekaj povedo. Vse to, kaj tam se govorilo je, že »pika« nam poročal je. Res čudo moralo se je zgoditi, društvo rdečih nosov hočejo ustanoviti. **Hrastničan.**

24. februarja — 2400 izvodov.

Ako piješ „BUDDHA“ čaj, uživaš že na zemlji raj!

Najboljši šivalni strojin kolo je edino le

GRITZNER in ADLER
za dom, obrt in industrijo v vseh oprelih.
Istotam pletilni stroj DUBIED.

Pouk v vezenju brezplačen. — 15 letna garancija.
Popravila se sprejmejo.
Nizke cene, tudi na obroke.

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Naročajte in širite „Napreju“!

Triko-perilo
za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri trdki
Josip Petelinc, Ljubljana,
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najnižje cene! Na veliko in malo.